

Strom. Stůl. Kniha.

Lois Lowryová

Od autorky
bestselleru
Dárce

Argo

Strom. Stůl. Kniha.

Lois Lowryová

**Přeložila
Dominika
Křestánová**

ARGO

Pro Maggie, Nancy a Kay, na oslavu přátelství.
A pro všechny přátele v celém světě – a že
jich není málo –, s nimiž mě pojí spřízněnost
duší a kteří jsou o sedmasedmdesát let mlad-
ší než já.

1.

Řeknu vám tři slova. Zvolená úplně náhodně. Dobře mě poslouchejte, bude to důležité.

Dům.

Deštník.

Jablko.

Zapamatujte si je. Později vám vysvětlím proč.

2.

„Jedna. Včera jsem po večeři blinkal a z nosu mi vystřelil lilek,“ oznámil mi můj kamarád Ralphie Mariani.

Na chvilku jsem se zamyslela. „Dobře,“ řekla jsem potom. „Dál.“

„Dva. Můj táta se narodil v jedné italské vesničce na úbočí sopky a jednou mu celý kočárek zasypal popel.“

„Fajn. Pokračuj.“

„Tři. Ségra měla ráno v ložnici obřího pavouka a naše kočka ho chytila a sežrala.“

Brnkačka. „Jedna,“ řekla jsem. „Jednička je lež. Dost chabý pokus, Ralphie. O tvém tátovi a sopce jsem slyšela bambilionkrát. A že Piccolina sežere, na co přijde, to ví taky každý. Jasně že sní i pavouka. Takže lež je to blinkání nosem.“

„Jo, máš pravdu.“ Ralphie pokrčil rameny. „Příště musím vymyslet lepší pravdy. Jsme teď srovnaný?“

„Kdepak, Ralphie, mám pořádný náskok. Osmnáct ku sedmi.“

„Myslíš, že se zlepšuju?“

„Trochu možná jo. Musíš trénovat.“

Je to taková hra, kterou spolu hrajeme: dvě pravdy a jedna lež. Ralphiemu moc nejde. Přitom ve škole je chytrý dost – chodíme do stejné třídy – ale, zkrátka, řeknu vám to takhle. Kdybyste si procházeli Ralphieho genetické markery podle abecedy a dostali se k V, zjistíte, že má silnou genetickou dispozici pro vědu. To mě nepřekvapuje, protože jeho táta je doktor a tohle nadání se může dědit. Dál byste našli gen pro výšku, nebo spíš nížku, zřejmě taky poddědný. Doktor Mariani má sotva metr sedmdesát, je menší než moje máma, a Ralphie měří ještě míň, je menší než já, a i když počítám, že ještě trochu povyroste, basketbalová hvězda z něj nikdy nebude.

Ale gen pro vychytralost byste nenašli ani náhodou. A hra na dvě pravdy a lež jí vyžaduje spoustu.

Trik je v tom přijít na co nejbizarnější, nejneuvěřitelnější pravdu. Víte co, dám vám příklad.

Jedna: V září mi o příštích narozeninách bude dvanáct.

Dva: Druhým jménem se jmenuju Henry, i když jsem holka.

Tři: Mojí nejlepší kamarádce je o sedmasedmdesát let víc než mně.

Lež je ta jednička. Narozeniny jsem měla ve skutečnosti tenhle měsíc, přesně řečeno dvaadvacátého července, to znamená před týdnem. A bylo mi jedenáct. Ale o co, že jste hádali něco z těch druhých dvou, je to tak? Protože obojí zní divně a nepravděpodobně.

Vážně se ale jmenuju Sofie Henry Winslowová. Rodiče víceméně počítali s klukem a nevyšlo to, a pak jim doktor řekl, že další děti mít nemůžou. Takže jsem plánované jméno dostala já a vlastně se mi docela líbí.

Pravda je i to, že mojí nejlepší kamarádce je osmaosmdesát. Jmenuje se Sofie Gershowitzová.

A tenhle (pravdivý) příběh je (převážně) o ní a o mně.

3.

Chcete něco vědět? Napsat příběh není až tak těžké. Prostě vezmete všechny obvyklé ingredience: postavy, prostředí, zápletku (co se stalo, proč se to stalo, co se stane potom) a samozřejmě závěr. Nic víc v podstatě nepotřebujete. Někteří spolužáci nahlas vzdychají, když máme psát sloh, ale já ne. Pro mě je to brnkačka. Prostě smíchám všechny ty přísady, jako když se vaří omáčka na špagety. Patří tam podle receptu bylinky? Přisypu pár přídavných jmen a příslovcí. A je to. Napsat příběh je hračka.

Začít se dá mnoha způsoby.

Za dávných a dávných časů.

Byla temná a bouřlivá noc.

„Kam jde tatínek s tou sekerou?“

(To jsou příklady.)

Se začátkem tohohle jsem se ale docela natrápila. Kdysi jsme měli ve škole na návštěvě spisovatelku, která nám vyprávěla, jak se píšou knížky. Děti

se jí ptaly na spousty věcí. Chtěly vědět, kolik vydělává, jestli má domácí mazlíčky a jestli se chystá napsat další knihu. Odpovědi zněly: „Ne dost, hahaha.“ A: „Ano, pudlíka.“ A: „Ano, chystám.“ Pěkná nuda.

Pak se ale někdo zeptal, jak nejlíp začít psát knihu, a nad její odpovědí jsem se vážně musela zamyslet. Řekla: „Začni dnem, který je v něčem odlišný.“

Podle mě má svým způsobem pravdu. Max si večer vleze do své vlčí kůže a zlobí, a pak najednou... tak tohle je bezpochyby odlišný den, a *Tam kde žijí divočiny* začíná právě takhle. Fouskovi si na nádraží vyzvednou dceru, která přijíždí z internátní školy na prázdniny, a vrátí se domů nejen s ní, ale i s medvídkem. To je úvod *Medvídka Paddingtona*. Obě ty knížky opravdu začínají dnem, který se v lecčem liší.

Ale není nakonec odlišný každý den? I ten nejobyčejnější den je jiný než ten před ním. Tak například v neděli jsem celý den chodila v žabkách. Ale v neděli večer mluvili ve zprávách o lymské borelióze a to mě znervóznilo, takže jsem si pak v pondělí, což bylo včera, vzala tenisky a zastrčila konce nohavic do ponožek, aby se ke mně klíšťata nedostala. Takže to byl trochu odlišný den. (A taky bylo pěkné vedro.)

A dneska? Dneska je úterý. Obyčejný den. Nezdál se mi ani trochu odlišný, jenže před chvilkou jsem náhodou zaslechla něco co mě rozčílilo a taky zne-

pokojilo. Začala jsem pak tak trochu uvažovat o jednom prázdném domě naproti přes ulici. Je takový polorozpadlý, zchátralý a vlastně trochu strašidelný, ale zároveň je to místo, kam se dá leccos schovat. *Tak, aby to nikdo nenašel.* Tudíž se celý dnešní den změnil, částečně i kvůli oné tajné a hluboce zneklidňující myšlence, a začal být odlišný. Můj příběh tedy začíná takhle.

Ze všeho nejdřív vám představím postavy, dva lidi, o kterých to celé je. Samozřejmě se objeví i další. Ale hlavní hrdinky jsme já a Sofie Gershowitzová.

4.

Sofie Gershowitzová bydlí hned vedle nás a je to moje nejlepší kamarádka. Moje první nejlepší kamarádka, abych byla přesná. Mám spoustu známých a spolužáků a jako malá jsem měla kamarády na hraní, ale nevím proč, nikdy jsem si nenašla opravdovou nejlepší kamarádku, která by rozuměla tomu, co mě trápí, radovala se ze stejných věcí a smála se stejným vtipům jako já. Až do chvíle, kdy jsem potkala Sofii Gershowitzovou. Máme toho společného hrozně moc. Například stejné křestní jméno. V naší ulici žije ještě fenka zlatého retrívra, která se jmenuje jako my, ale ta se podle mě nepočítá.

Znám i další lidi toho jména. Ve škole je pár dalších Sofií. (A těch Emm! Ještě že se nejmenuju Emma.) Ale žádná z nich pro mě není výjimečná. Žádná mě nemá opravdu ráda.

Sofie Gershowitzová se mi svěřila, že se původně jmenovala Šlomit. Přistěhovala se sem z jiné země, z Polska, ale už v Polsku se z ní z nějakých složitých důvodů stala Zofia, a když pak přišla do Ame-

riky, upravila si jméno na Sofii. Podle mě udělala dobře. Lidi by se jí mohli posmívat, kdyby si nechala jméno Šlomit nebo Zofia.

V New Yorku je jeden podnik, který se jmenuje Sofiin bar, a podle recenzí na Googlu v něm mají stoly na kulečnick, ale nikdy jsem tam nebyla. Existuje knížka *Sofina volba*, kterou jsem nečetla, a stejnojmenný film, který jsem neviděla. A jedna slavná houslistka se jmenuje Anne-Sophie Mutterová. Vygooglila jsem si ji, protože si googlím všechny Sofie a Sophie, a zjistila jsem něco tak úžasného, že si to čas od času polohlasem opakuju pro sebe a vždycky se při tom usmívám. Protože:

Anne-Sophie Mutterová má dceru jménem *Arabella Wunderlichová*.

Jak já bych se chtěla takhle jmenovat! I když pak bych samozřejmě neměla stejné jméno jako moje nejbáječnější kamarádka Sofie Gershowitzová.

Jsem o sedmasedmdesát let mladší než ona. Sofie Gershowitzové je osmdesát osm let.

Mohla bych říct *schválně si to spočítejte sami*, ale proč byste to dělali. Už jsem vám přece prozradila, že je mi jedenáct.

5.

Chtěla jsem přejít rovnou k hlavním bodům zápletky a vedlejším postavám: naše čtvrť, domy, konvice na čaj, Ralphie, hry, Oliver a další a další. Ale vím, že když vyprávíte (nebo píšete) nějaký příběh, je dobré občas vložit nějakou akci, aby to posluchače a čtenáře nepřestalo bavit. A tak teď vložím akci.

Akce: Před chvilkou jsem si šla do kuchyně připravit sendvič se sýrem. A pak jsem vzala telefon a vytočila číslo, které umím nazpaměť. Volala jsem Ralphiemu.

Aha, počkat. Musím akci přerušit a povědět vám, kdo je Ralphie. Už jsem se o něm zmínila, já vím, ale teď vám o něm něco povím.

Ralphieho rodina žije na protější straně ulice. Jmenují se Marianiovi a mají šest dětí. Sofie Gershowitzová říká, že je to proto, že pocházejí z Itálie. Italové mají velké rodiny, vysvětlila mi, protože jsou katolíci a od katolíků se zřejmě čeká, že budou mít hodně dětí. Moc nechápeme, proč to tak je. Máme se

Sofií Gershowitzovou o katolických zásadách svoje pochybnosti, i když je samozřejmě respektujeme.

Ralphie má dvě starší sestry – jedna je na střední a druhá na vysoké –, jeden jeho bratr slouží v armádě a dva mladší chodí do druhé a třetí třídy. Má taky kočku a zlaté rybičky.

Doktor Mariani je pediater, takže má asi děti rád. Možná mají šest dětí kvůli tomu a s katolickou církví to nijak nesouvisí. Navíc pro ně nejspíš dostává zadarmo vitaminy.

Ralphieho maminka báječně vaří. S politováním musím říct, že moje máma ne. Mojí mámě sice visí na zdi v kanceláři diplom z vysoké školy, jenže je přesvědčená, že tuňák z konzervy smíchaný s žampionovou polévkou z konzervy a posypaný cibulovými kroužky z konzervy je legitimní jídlo. Mám svou maminku upřímně ráda, abyste si nemysleli. Ale loni jsem jí o Vánocích dala *Kuchařku Iny Gartenové* (koupila jsem ji v knihovně při výprodeji Mírně očtených knih, ale přísahám, že tuhle knihu nikdo ani neotevřel, byla jako nová) a přiložila k ní cedulku s láskyplným přáním, aby ji opravdu potěšilo, až rodinu překvapí jídlem podle některého receptu, především čokoládovo-ořechovým dortem se sněhovými pusinkami ze strany 183. Ale kdepak. Letmo se podívala na obrázek, ale nepřečetla si ani seznam přísad.

Zato paní Marianiová! To je úplně jiná liga. Čas od času míváme sousedská setkání, naposledy to bylo před pár týdny na Den nezávislosti. Shodou okolností mám na zdi ve svém pokoji schéma pyramidy zdravého stravování. Ve čtvrté třídě si naše učitelka uklízela skříň s pomůckami a tenhle plakát chtěla vyhodit, protože byl zastaralý, ale když jsem ji poprosila, dovolila mi odnést si ho domů. Po pravdě jsem si nejdřív myslela, že nějak souvisí s Egyptem (slyšela jsem pyramida a dál jsem si ten obrázek neprohlížela), a v té době jsem se náramně zajímala o mumie. Když se pak ukázalo, že jsem se spletla, pořádně jsem ho prozkoumala a zjistila, že jídlo je zajímavé skoro stejně jako mumie. Od té doby mě zdravé stravování vážně bere.

Na druhou stranu svátky jsou výjimka, a jestli chcete jíst celé Velikonoce jen maršmelouny a čokoládu, není na tom nic špatného.

Takže: čtvrtého července se může všechno. Ralphieho maminka udělala obrovský pekáč lasagní, hromadu salátu z přinejmenším čtyř druhů listů a šestipatrový dort proložený vrstvami tiramisu. Naše sousedka Margaret Voorheesová přinesla domácí brownies, které její syn Oliver změřil a nakrájel tak pečlivě, že každý čtvereček měl přesně čtyři na čtyři centimetry (Oliver miluje měření). Sofie Gershowitzová